

तिप्तस्त्रिसिप्थस्थमिब्वस्मस्तातांझथासाथांध्वमिड्वहिमहिङ् । (७८/२१५४)

लस्य तिबादय आदेशा भवन्ति । तिप्सिप्मिपां पकारः स्वरार्थः । इट्ठकारः 'इटोऽत्' (३.४.१०६/२२५७) इति विशेषणार्थः, तिबादिभिरादेशोस्तुल्यत्वाद्देशविध्यर्थः । महिङो डकारः तिङ् इति 'प्रत्याहारग्रहणार्थः । पचति, पचतः, पचन्ति । पचसि, पचथः, पचथ । पचामि, पचावः, पचामः । पचते, पचेते, पचन्ते । पचसे, पचेथे, पचध्वे । पचे, पचावहे, पचामहे । एवमन्येष्वपि लकारेषूदाहार्यम् ॥

टित आत्मनेपदानां टेरे । (७९/२२३३)

टितो लकारस्य स्थाने यान्यात्मनेपदानि^२ तेषां टेः^३ एकारादेशो भवति । तथा 'चौदाहृतम् । इह कस्मान्न भवति पचमानः,^५ यजमानः ? प्रकृतंस्तिबादिभिः आत्मनेपदानि विशेष्यन्ते ॥

थासः से । (८०/२२३६)

टितः इत्येव^६ । टितो लकारस्य यः थास् तस्य सेशब्द आदेशो भवति । पचसे । पेचिषे । पक्तासे । पक्ष्यसे^७ ॥

लिटस्तञ्जयोरेशिरेच् । (८१/२२४१)

लिडादेशयोः तञ्जयोः यथासङ्ख्यम् एश् इरेच् इत्येतावादेशौ भवतः । शकारः सर्वादेशार्थः । चकारः स्वरार्थः । पेचे, ^८पेचाते, ^९पेचिरे । लेभे, लेभाते, लेभिरे ॥

परस्मैपदानां णलतुमुस्थलथुसणल्वमाः । (८२/२१७३)

लिटः इत्येव । लिडादेशानां परस्मैपदसञ्ज्ञकानां यथासङ्ख्यं तिबादीनां णलादयो नव आदेशा भवन्ति । लकारः स्वरार्थः । णकारो वृद्ध्यर्थः । पपाच, पेचतुः, पेचुः । पेचिथ, पपकथ, पेचथुः, पेच । पपाच, पपच, पेचिव, पेचिम ॥

विदो लटो वा । (८३/२४६४)

परस्मैपदानाम् इत्येव । 'विद ज्ञाने' (घा. पा. १०६५),^{१०} अस्माद् धातोः परेषां लिडादेशानां^{११} परस्मैपदानां णलादयो नव^{१२} विकल्पेनादेशा भवन्ति । वेद, विदतुः, विदुः । वेत्थ, विदथुः, विद । वेद, विद्व, विद्म । न च भवति । वेत्ति, वित्तः, विदन्ति । वेत्सि, वित्थः, वित्थ । वेद्मि, विद्वः, विद्मः^{१३} ॥

1. प्रत्याहारार्थः फ, प्रत्याहारग्रहणार्थम् ह. 2. विहितानि इत्यधिकम् फ. 3. एकादेशः ह. 4. चौदाहृतम् फ, चौदाहृतः ह. 5. स इति इत्यधिकम् फ, इति इत्यधिकम् ह. 6. वर्तते इत्यधिकम् फ. 7. थासः से इति वक्तव्ये सेवचनं ज्ञापनार्थम् आदेशान्तानां एत्वं न भवति । ततः लुटः डारौरस्सु कृतेषु पक्ता इत्येवमादिषु एत्वं न भवति इत्यधिकम् अ. क. 8. पेचाते नास्ति अ. फ. ह. 9. पेचिरे नास्ति फ. ह. 10. इति इत्यधिकम् क. 11. परस्मैपदसञ्ज्ञकानाम् क, यथासङ्ख्यं लटः आदेशानां परस्मैपदसञ्ज्ञकानां तिबादीनाम् व. 12. विकल्पेन नास्ति व. फ, वा ह. 13. प्राप्तविभाषा इयम् इत्यधिकम् क.